

Пра кнігі, якія выкрадалі...

Прэзентацыя віртуальнай экспазіцыі «Жыццёвы і творчы шлях Міхася Зарэцкага: да 120-годдзя з дня нараджэння (20.11.1901—29.10.1937)», а таксама абмеркаванне творчасці знакамітага пісьменніка адбылося падчас круглага стала «Сцежкамі...» Міхася Зарэцкага, прымеркаванага да юбілею творцы, у Нацыянальнай бібліятэцы.

У навуковым пасяджэнні, якое прайшло анлайн і афлайн, узялі ўдзел даследчыкі спадчыны знакамітага пісьменніка, супрацоўнікі архіваў і музеяў, бібліятэк і выдавецтваў.

Адметна, што ў 1920-я гады Міхася Зарэцкі быў адной з самых яркіх літаратурных зорак: яго творы карысталіся шалёным поспехам, бо па-асабліваму ўздзейнічалі на пачуцці чытача. Усе кнігі нават выносілі з бібліятэк, выкрадалі з шафаў, а з іншых выдзіралі найбольш цікавыя старонкі...

Цяпер, калі спадчына пісьменніка ўспрымаецца з адлегласці часу, яна набывае новае гучанне, прачытваецца ў іншым святле, вучоўня знаходзяць у ёй тое, што калісьці было няяўным, не навідавоку: паралелі з творчасцю іншых сусветна вядомых аўтараў, зварот да старажытных традыцый. Так, цікавыя высновы пра літаратурную спадчыну пісьменніка зрабіла Алена Белая, доктар філалагічных навук, прафесар кафедры філалогіі Баранавіцкага дзяржаўнага ўніверсітэта. Яна параўнала творы Міхася Зарэцкага і Джэрома Сэлінджара і ўбачыла ў іх пэўныя агульныя сімвалы. Даследчыца таксама расказала пра выкарыстанне айчынным аўтарам прыёмаў індыйскай паэтыкі, на прыкладах з аповесцей абгрунтавана паказала тое, што сведчыць пра бунтоўны пачатак у творчасці М. Зарэцкага.

Ігар Шаладонаў, кандыдат філалагічных навук, старшы навуковы супра-

цоўнік Інстытута літаратуразнаўства імя Я. Купалы, сцвярджаў, што ментальныя коды, закладзеныя маладнякоўцамі стагоддзе таму, і сёння жывяць нашу культуру, нацыянальную літаратуру. У гэтым кантэксце літаратуразнаўца параўнаў эстэтычныя канцэпцыі двух аўтараў, якія з'яўляюцца, па сутнасці, супрацьлеглымі: выказванні Міхася Зарэцкага «Чалавек — гэта вір» і Кузьмы Чорнага «Чалавек — гэта цэлы свет». Навукоўца разважаў пра адрозненні ў творчасці аўтараў: калі К. Чорны пайшоў па шляху эпічнасці, псіхалагічнасці і

і мастацтва распавёў Віктар Жыбуль — вядучы навуковы супрацоўнік установы, кандыдат філалагічных навук, даследчык літаратуры. Ён прадэманстраваў электронныя копіі некаторых невядомых дагэтуль здымкаў.

Цікавымі былі прэзентацыі і выступленні аб тым, як папулярнызеца асоба і творчасць славутага маладнякоўца. Пра гэта распавядалі Людміла Камароўская, загадчыца аддзела экскурсійна-метадычнай работы Нацыянальнай бібліятэкі, Юлія Амосава, галоўны бібліяграф інфармацыйна-аналітычнага аддзела кніжніцы

Падчас пасяджэння круглага стала.

рэалістычнага адлюстравання сучаснасці, то М. Зарэцкі ўспрыняў як аснову творчай рэалізацыі рамантызм.

Успамінамі свайго бацькі пра лёс жонкі пісьменніка Марыі падзялілася Алена Майсеенка — дачка Анатоля Майсеенкі, вучонага, даследчыка творчасці Міхася Зарэцкага. З жонкай славутага маладнякоўца ў сям'і літаратуразнаўцы падтрымлівалі сувязь.

Пра шэраг знаходак, звязаных з асобай пісьменніка, у фондах Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры

(зрабіла віртуальную прэзентацыю анлайн-экспазіцыі), а таксама Марына Цімашэнка, загадчыца аддзела маркетынгу Шклоўскай цэнтральнай раённай бібліятэкі.

Віртуальная экспазіцыя створана супрацоўнікамі Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі сумесна з партнёрамі маштабнага праекта «На хвалі часу, у плыні жыцця» (да 100-годдзя літаб'яднання «Маладняк»), што стартваў яшчэ ў 2019 годзе.

Марыя ЯРАШЭВІЧ